

Sygn. akt III Ca 2006/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Magdalena Balion - Hajduk

Protokolant Justyna Chojecka

po rozpoznaniu w dniu 13 kwietnia 2017 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa A. G. (1)

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 15 września 2016 r., sygn. akt I C 854/16

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2 w ten sposób, że nie obciążą powoda kosztami procesu;**
- 2. oddala apelację w pozostałej części;**
- 3. nie obciąża powoda kosztami postępowania odwoławczego.**

SSO Magdalena Balion - Hajduk

Sygn. akt III Ca 2006/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 15 września 2016r. Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach oddalił powództwo A. G. (2) przeciwko pozwanej (...) Spółce Akcyjnej w W. o zapłatę 400 euro wraz z odsetkami ustawowymi i zasądził od powoda na rzecz pozwanej 1217zł kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód odbył w dniu 5 sierpnia lot samolotem na trasie F. – K., opóźnienie lotu wynosiło trzy i pół godziny.

Sąd Rejonowy analizując treść rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (Dz. U. UE. L 2004.46.1) oraz orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości, stwierdził, że nie regulują one kwestii związanych z przedawnieniem roszczeń pasażerów i termin na wytoczenie powództwa odszkodowanie należy przyjmować zgodnie z przepisami każdego państwa członkowskiego. W związku z podniesionym przez pozwaną zarzutem przedawnienia Sąd Rejonowy uznał ten zarzut na uzasadniony w oparciu o art. 778 k.c.

Powód w apelacji zarzucił naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego i pominięcie dowodów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy na okoliczności zawarcia umowy przez powoda na realizację przelotu i treść tej umowy, podczas gdy ustalenie okoliczności nabycia biletu lotniczego przez powoda prowadziłyby do wniosku, że zawarta przez powoda umowa nie jest umową przewozu lecz umową o świadczenie usług nienazwaną w myśl przepisów ustawy kodeks cywilny zawartą przez powoda z organizatorem wycieczki, przez nieuwzględnienie, że terminy roczne i dwuletnie przedawnienia nie są do siebie zbliżone, a zastosowanie rocznego terminu przedawnienia roszczeń pozostaje w sprzeczności z przepisami prawa kształtującymi prawa i obowiązki stron umowy zawartej przez powoda, pominięcie obowiązujących i utrwalonych zasad wykładni orzeczeń Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości stanowiących o konieczności wykładni tychże rozstrzygnięć przy zastosowaniu reguł celowościowych i funkcjonalnych oraz zasady efektywności prawa wspólnotowego, naruszenie art. 328 § 2 przez niewskazanie przyczyn i podstaw prawnych niezastosowania w sprawie uregulowań konwencji o ujednoczeniu niektórych prawideł dotyczących międzynarodowego przewozu lotniczego o sporządzonej w M. z 28 maja 1999 roku, nieodniesienie się przez sąd pierwszej instancji w treści uzasadnienia do rodzaju umowy jaką powód zawarł nabywając bilet lotniczy, a także naruszenie prawa materialnego art. 774, 775, 776, 777, 778 k.c. przez błędne zastosowanie, art. 750 w związku z art. 118 k.c. przez ich niezastosowanie, art. 208 punkt 1,2 ustawy prawo lotnicze w związku z art. 87 pkt 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 288 traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przez ich błędną wykładnię, naruszenie art. 2 pkt 2 art. 3 ust. 5 oraz art. 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z 11 lutego 2004 nr 261/2004 przez ich niewłaściwe zastosowanie. Powód wniósł o zmianę wyroku przez uwzględnienie powództwa i zasądzenie kosztów procesu, wniósł także o zwrócenie się do Sądu Najwyższego z zagadnieniem prawnym budzącym poważne wątpliwości. Zarzucił także, że sąd błędnie obciążył powoda kosztami procesu, przyjmując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu.

W odpowiedzi na apelację pozwana wносиła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania od pozwanej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Przede wszystkim wskazać należy, że na obecnym etapie brak było podstaw do skierowania pytania prawnego do Sądu Najwyższego z uwagi na podjętą już w tej materii uchwałę przez Sąd Najwyższy w dniu 17 marca 2017r. sygn. III CZP 111/16.

Przedmiotowa sprawa wynika z umowy, była rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym i w takim postępowaniu rozpoznał ją Sąd odwoławczy. W konsekwencji Sąd odwoławczy zastosował regulację art. 505¹³§2 zgodnie z którą, jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Powołane przez Sąd Rejonowy Rozporządzenie (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (Dz. U. UE. L 2004.46.1) nie reguluje kwestii związanych z przedawnieniem roszczeń pasażerów w zakresie dochodzenia odszkodowań z tytułu overbookingu, odwołania lub opóźnienia lotu. Zgodnie zaś z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości z dnia 22 listopada 2012 roku wydanym w sprawie C – 139/11, Rozporządzenie nr 261/2004 ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, należy interpretować w ten sposób, że termin na wytoczenie powództwa o odszkodowanie, o którym mowa w art. 5 i 7 tego Rozporządzenia, jest ustalany zgodnie z przepisami każdego państwa członkowskiego w dziedzinie przedawnienia roszczeń. Z treści wydanego wyroku przy tym wynika jednoznacznie, iż kwestie przedawnienia nie mogą być rozstrzygane w oparciu o art. 29 Konwencji o ujednostajnieniu niektórych prawideł dotyczących międzynarodowego przewozu lotniczego, podpisanej w W. dnia 12 października 1929 roku i art. 35 sporządzonej w M. w dniu 28 maja 1999 roku Konwencji o ujednoczeniu niektórych zasad dotyczących międzynarodowego przewozu lotniczego, które ustanawiają dwuletni okres przedawnienia na wytoczenie powództwa

o ustalenie odpowiedzialności z tytułu praw przyznanych na mocy tych konwencji, albowiem przewidziany w art. 5 i 7 powołanego Rozporządzenia środek w postaci odszkodowania znajduje się poza zakresem zastosowania tych konwencji. Konwencja o ujednoczeniu niektórych prawideł dotyczących międzynarodowego przewozu lotniczego sporządzona w M. w dniu 28 maja 1999 roku, została ratyfikowana przez prezydenta w dniu 6 października 2005 roku (opublikowana w Dz. U. z 2007 roku, Nr 37, poz. 235), zaś zgoda na ratyfikację została wyrażona w ustawie z dnia 17 czerwca 2005 roku o ratyfikacji Konwencji o ujednoczeniu niektórych prawideł dotyczących międzynarodowego przewozu lotniczego, sporządzonej w M. dnia 28 maja 1999 roku (Dz. U z 2005 roku, Nr 150, poz. 1237), i z mocy art. 87 i 91 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. Nr 78, poz. 484) jest źródłem powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej, mającym pierwszeństwo przed ustawą, jeżeli ustawy tej nie da się pogodzić z umową. Zastosowanie terminu przedawnienia określonego w powołanej Konwencji wyłączył jednak sam Trybunał Sprawiedliwości, wydając orzeczenie w sprawie C – 139/11.

Zgodnie z art. 205 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2002 roku – Prawo lotnicze (Dz.U. z 2016 roku, poz. 605), do umowy przewozu lotniczego, w tym czarteru lotniczego oraz do innych stosunków cywilnoprawnych związanych z przewozem lotniczym, nieuregulowanych przepisami niniejszej ustawy i umowami międzynarodowymi, stosuje się przepisy prawa cywilnego. Prawo lotnicze nie reguluje kwestii związanych z przedawnieniem roszczeń, zaś zgodnie z wyrokiem z dnia 22 listopada 2012 roku w sprawie nie można zastosować terminów przedawnienia określonych w powołanych konwencjach, a zatem w sprawie winny zostać zastosowane przepisy kodeksu cywilnego.

Zgodnie z treścią art. 118 k.c., jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata.

Jednak powołane Rozporządzenie nr 261/2004 ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów reguluje w istocie szczególne obowiązki przewoźnika lotniczego będące konsekwencją wcześniejszego zawarcia z tym przewoźnikiem umowy przewozu, przy czym do zawarcia takiej umowy przewozu dochodzi zarówno wtedy, gdy umowę zawiera z przewoźnikiem bezpośrednio pasażer, jak i wtedy gdy taka umowa przewozu jest elementem umowy o usługę turystyczną i jest zawierana w imieniu pasażera przez organizatora imprezy turystycznej. Umowa przewozu została uregulowana w art. 774 i następnym kodeksu cywilnego. Zgodnie z treścią art. 775 k.c. przepisy tytułu niniejszego stosuje się do przewozu w zakresie poszczególnych rodzajów transportu tylko o tyle, o ile przewóz ten nie jest uregulowany odrębnymi przepisami. Zgodnie z art. 778 k.c., roszczenia z umowy przewozu osób przedawniają się z upływem roku od dnia wykonania przewozu, a gdy przewóz nie został wykonany - od dnia, kiedy miał być wykonany.

Stanowisko to potwierdził także Sąd Najwyższy w powołanej już wyżej uchwale z dnia 17 marca 2017 r. sygn. III CZP 111/16, stwierdzając że roszczenie o odszkodowanie przewidziane w art. 7 rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91, przedawnia się w terminie rocznym na podstawie art. 778 k.c. W tej sprawie przewóz miał nastąpić w dniu 5 sierpnia 2014 roku, zaś powództwo zostało wniesione w dniu 22 lutego 2016 roku, tak więc w dniu wniesienia pozwu roszczenie powoda było przedawnione, co wobec zgłoszonego zarzutu przedawnienia musiało skutkować oddaleniem powództwa.

Z tych też względów Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok jedynie w punkcie 2 zawierającym rozstrzygnięcie o kosztach procesu na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 505¹⁰ §1 k.p.c. , uwzględniając charakter sprawy, to że powód miał w niej status konsumenta oraz powoływane przez strony rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych rozstrzygających o podobnych roszczeniach. Z tych względów Sąd Okręgowy na zasadzie art. 102 k.p.c. nie obciążył powoda kosztami procesu oraz obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania przed sądami obu instancji na rzecz pozwanej. W pozostałej zaś części apelację oddalił na mocy art. 385 k.p.c. jako niezasadną

SSO Magdalena Balion – Hajduk